Tento dokument je třeba brát jako dokumentační nástroj a instituce nenesou jakoukoli odpovědnost za jeho obsah

►**B**

SMĚRNICE RADY 92/100/EHS

ze dne 19. listopadu 1992

o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem

(Úř. věst. L 346 , 27.11.1992, s. 61)

Ve znění:

		Úřední věstník		
		Č.	Strana	Datum
►**M1**	Směrnice Rady 93/98/EHS ze dne 29. října 1993	L 290	9	24.11.1993
►**M2**	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001	L 167	10	22.6.2001

▼B

SMĚRNICE RADY 92/100/EHS

ze dne 19. listopadu 1992

o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem

RADA EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského hospodářského společenství, a zejména na čl. 57 odst. 2 a články 66 a 100a této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise ([1]),

ve spolupráci s Evropským parlamentem ([2]),

s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru ([3]),

vzhledem k tomu, že v právní ochraně poskytované dílům chráněným autorským právem a předmětům ochrany podle práv souvisejících s právem autorským právními předpisy a praxí členských států existují, pokud jde o právo na pronájem a na půjčování, rozdíly; že tyto rozdíly jsou zdrojem překážek obchodu a narušování hospodářské soutěže, což brání procesu vytváření volného trhu a jeho správnému fungování;

vzhledem k tomu, že tyto rozdíly v právní ochraně by se mohly prohloubit, pokud by členské státy přijímaly nové a vzájemně odlišné právní předpisy nebo pokud by se odlišně vyvíjela vnitrostátní judikatura;

vzhledem k tomu, že je nezbytné tyto rozdíly v souladu s cílem vytvoření prostoru bez vnitřních hranic ve smyslu článku 8a Smlouvy odstranit, aby mohl být v souladu s čl. 3 písm. f) Smlouvy zaveden systém, který zajišťuje, že hospodářská soutěž v rámci společného trhu nebude narušena;

vzhledem k tomu, že pronájem a půjčování autorských děl a předmětů práv souvisejících s právem autorským hraje stále významnější úlohu, zejména pro autory, výkonné umělce a výrobce zvukových záznamů a filmů; že výroba nedovolených napodobenin představuje stále větší hrozbu;

vzhledem k tomu, že náležitá ochrana autorských děl a předmětů práv souvisejících s právem autorským prostřednictvím práva na pronájem a půjčování, stejně jako ochrana předmětů práv souvisejících s právem autorským prostřednictvím práva na záznam, práva na rozmnožování, práva na rozšiřování, práva na vysílání a práva na sdělování veřejnosti může mít tudíž zásadní význam pro hospodářský a kulturní vývoj Společenství;

vzhledem k tomu, že ochrana podle práva autorského a práv souvisejících se musí přizpůsobit novému hospodářskému vývoji, například novým formám využívání;

vzhledem k tomu, že pokračování v tvůrčí a umělecké práci autorů a výkonných umělců vyžaduje, aby tyto osoby pobíraly odpovídající příjmy a že investice jsou zejména v případě výroby zvukových záznamů a filmů obzvláště vysoké a riskantní; že pouze náležitá právní ochrana nositelů těchto práv může být účinnou zárukou možnosti získat uvedený příjem a návratnosti zmíněné investice;

vzhledem k tomu, že tyto tvůrčí, umělecké a podnikatelské činnosti jsou velkou měrou záležitostí osob samostatně výdělečně činných; že výkon těchto činností musí být usnadněn zavedením harmonizované právní ochrany v rámci Společenství;

vzhledem k tomu, že v míře, v jaké tyto činnosti představují v podstatě služby, musí být také poskytování těchto služeb usnadněno vytvořením harmonizovaného právního rámce Společenství;

([1]) Úř. věst. C 53, 28.2.1991, s. 35 aÚř. věst. C 128, 20.5.1992, s. 8.
([2]) Úř. věst. C 67, 16.3.1992, s. 92 a rozhodnutí ze dne 28. října 1992 (dosud nevyhlášené v Úř. věst.).
([3]) Úř. věst. C 269, 14.10.1991, s. 54.

▼B

vzhledem k tomu, že je nezbytné sblížit právní předpisy členských států tak, aby byly v souladu s mezinárodními smlouvami, které jsou v mnoha členských státech základem úpravy autorského práva a práv souvisejících;

vzhledem k tomu, že právní předpisy Společenství upravující právo na pronájem a na půjčování, jakož i některá práva související, se mohou omezit na to že stanoví, aby členské státy založily právo na pronájem a na půjčování pro určité skupiny nositelů těchto práv, a dále stanoví práva na záznam, práva na rozmnožování, práva na rozšiřování, práva na rozhlasové a televizní vysílání a práva na sdělování veřejnosti pro určité skupiny nositelů práv souvisejících;

vzhledem k tomu, že pro účely této směrnice je nezbytné vymezit výrazy „pronájem“ a „půjčování“;

vzhledem k tomu, že je žádoucí, aby nebyly v zájmu jasnosti pod výrazy pronájem a půjčování ve smyslu této směrnice zahrnovány určité formy sdělování, například sdělování zvukových záznamů nebo filmů (kinematografických nebo audiovizuálních děl nebo pohyblivých obrazových sekvencí bez ohledu na to, zda jsou doprovázeny zvukem či nikoliv) pro účely veřejného předvádění nebo rozhlasového a televizního vysílání, přenechání pro výstavní účely nebo za účelem seznámení se na místě samém; že přitom půjčování ve smyslu této směrnice nezahrnuje sdělování mezi veřejně přístupnými zařízeními;

vzhledem k tomu, že pokud při půjčování prováděném veřejně přístupným zařízením za úplatu nepřesahuje výše této úplaty částku nezbytnou na pokrytí provozních nákladů daného zařízení, nejde ve smyslu této směrnice o přímý ani o nepřímý hospodářský nebo obchodní prospěch;

vzhledem k tomu, že je nezbytné zavést režim, který by zajišťoval autorům a výkonným umělcům spravedlivou odměnu, které se nelze vzdát, a zároveň by zachovával pro tyto osoby možnost svěřit výkon tohoto jejich práva organizacím pro kolektivní správu práv, které je zastupují;

vzhledem k tomu, že tato spravedlivá odměna může být uhrazena najednou nebo formou několika plateb provedených kdykoliv, ať již při uzavření smlouvy či později;

vzhledem k tomu, že tato spravedlivá odměna musí brát v úvahu význam přínosu dotyčných autorů nebo výkonných umělců ke zvukovému záznamu nebo k filmu;

vzhledem k tomu, že je rovněž nezbytné chránit pomocí zvláštní úpravy přinejmenším práva autorů pokud jde o veřejné půjčování; že jakékoliv výjimky na základě článku 5 této směrnice musí být v souladu s právem Společenství a zejména s článkem 7 Smlouvy;

vzhledem k tomu, že ustanovení kapitoly II této směrnice nebrání členským státům, aby rozšířily právní domněnku uvedenou v čl. 2 odst. 5 na výlučná práva zahrnutá do této kapitoly; že dále tato ustanovení nebrání členským státům, aby zavedly vyvratitelnou domněnku o svolení k využívání výlučných práv výkonných umělců, kterých se tato ustanovení týkají — tato domněnka však musí být v souladu s Mezinárodní úmluvou o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a rozhlasových organizací (dále jen „Římská úmluva“);

vzhledem k tomu, že členské státy mohou stanovit širší ochranu nositelů práv souvisejících s právem autorským, než jakou vyžaduje článek 8 této směrnice;

vzhledem k tomu, že harmonizovaná práva na pronájem a půjčování a harmonizovaná ochrana souvisejících práv nemohou být v žádném případě uplatňována tak, aby představovala zastřená omezení pro obchod mezi členskými státy nebo tak, aby odporovala „pravidlu časové posloupnosti využívání ve sdělovacích prostředcích“, jak bylo uznáno v rozsudku ve věci „Société Cinéthèque vs. FNCF“ ([1]),

([1]) Rozsudek ve věci 60/84 a 61/84, Sb. rozh. 1985, s. 2605.

▼B

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

KAPITOLA I

PRÁVO NA PRONÁJEM A PŮJČOVÁNÍ

Článek 1

Předmět harmonizace

1. V souladu s ustanoveními této kapitoly stanoví členské státy s výhradou článku 5 právo udělit svolení nebo zakázat pronájem a půjčování původních děl a jejich rozmnoženin chráněných autorským právem, jakož i ostatních předmětů uvedených v čl. 2 odst. 1.

2. Pro účely této směrnice se „pronájmem“ rozumí zpřístupnění za účelem užívání na omezenou dobu, spojené s přímým či nepřímým hospodářským nebo obchodním prospěchem.

3. Pro účely této směrnice se „půjčováním“ rozumí zpřístupňování za účelem užívání na omezenou dobu, které není spojeno s přímým ani nepřímým hospodářským nebo obchodním prospěchem, pokud je uskutečňuje veřejně přístupné zařízení.

4. Práva uvedená v odstavci 1 se nevyčerpají prodejem ani jakýmkoliv jiným rozšiřováním původních děl nebo jejich rozmnoženin chráněných autorským právem nebo jiných předmětů uvedených v čl. 2 odst. 1.

Článek 2

Nositelé a předmět práva na pronájem a půjčování

1. Výlučné právo udělit svolení k pronájmu a půjčování anebo pronájem a půjčování zakázat náleží:

— autorovi, pokud jde o původní dílo a jeho rozmnoženiny,

— výkonnému umělci, pokud jde o záznamy jeho výkonu,

— výrobci zvukového záznamu, pokud jde o jeho zvukové záznamy, a

— výrobci prvotního záznamu filmu, pokud jde o původní dílo a jeho rozmnoženiny. Pro účely této směrnice se „filmem“ rozumí kinematografické či audiovizuální dílo nebo pohyblivá obrazová sekvence, bez ohledu na to, zda jsou doprovázeny zvukem či nikoliv.

2. Pro účely této směrnice se hlavní režisér kinematografického nebo audiovizuálního díla považuje za autora anebo za jednoho z autorů. Členské státy mohou stanovit, že za spoluautory mohou být považovány i jiné osoby.

3. Tato směrnice se nevztahuje na právo na pronájem a půjčování budov a děl užitého umění.

4. Práva uvedená v odstavci 1 lze převést, postoupit nebo se mohou stát předmětem smluvních licencí.

5. Aniž je dotčen odstavec 7, pokud jsou mezi výkonnými umělci a výrobcem uzavřeny individuální či kolektivní smlouvy o výrobě filmu, má se za to, že pokud není ve smlouvě stanoveno jinak, převedl výkonný umělec, na něhož se tato smlouva vztahuje, s výhradou článku 4, své právo na pronájem.

6. Členské státy mohou stanovit podobnou právní domněnku, jaká je uvedena v odstavci 5, i pro autory.

7. Členské státy mohou stanovit, že podpis smlouvy o výrobě filmu sjednané mezi výkonným umělcem a výrobcem filmu se pokládá za svolení k pronájmu za podmínky, že uvedená smlouva stanoví spravedlivou odměnou ve smyslu článku 4. Členské státy mohou rovněž stanovit, že se tento odstavec přiměřeně použije na práva uvedená v kapitole II.

▼B

Článek 3

Pronájem počítačových programů

Touto směrnicí není dotčen čl. 4 písm. c) směrnice Rady 91/250/EHS ze dne 14. května 1991 o právní ochraně počítačových programů ([1]).

Článek 4

Nezadatelné právo na spravedlivou odměnu

1. Pokud autor nebo výkonný umělec převedl nebo postoupil své právo na pronájem zvukového záznamu nebo původního filmu nebo jeho rozmnoženiny na výrobce zvukového záznamu nebo filmu, zachovává si takový autor nebo výkonný umělec právo na spravedlivou odměnu za pronájem.

2. Práva na spravedlivou odměnu za pronájem se autoři či výkonní umělci nemohou vzdát.

3. Správa práva na spravedlivou odměnu může být svěřena organizacím pro kolektivní správu práv, které autory nebo výkonné umělce zastupují.

4. Členské státy mohou upravit otázku, zda a v jakém rozsahu lze správu práv na spravedlivou odměnu prostřednictvím organizace pro kolektivní správu práv vykonávat, jakož i otázku, od koho může být tato odměna požadována či vybírána.

Článek 5

Výjimka z výlučného práva na veřejné půjčování

1. Členské státy mohou stanovit výjimku z výlučného práva uvedeného v článku 1, pokud jde o veřejné půjčování, za podmínky, že alespoň autoři obdrží odměnu za půjčování. Členské státy mohou stanovit tuto odměnu s ohledem na své kulturně politické cíle.

2. Pokud členské státy nevztahují výlučné právo na půjčování uvedené v článku 1 na zvukové záznamy, filmy a počítačové programy, zavedou alespoň odměnu pro autory.

3. Členské státy mohou vyjmout určité kategorie zařízení z placení odměny podle odstavců 1 a 2.

4. Ve spolupráci s členskými státy vypracuje Komise do 1. července 1997 zprávu o veřejném půjčování ve Společenství. Tuto zprávu předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě.

KAPITOLA II

PRÁVA SOUVISEJÍCÍ S PRÁVEM AUTORSKÝM

Článek 6

Právo na záznam

1. Členské státy stanoví pro výkonné umělce výlučné právo udělit svolení nebo zakázat záznam jejich výkonů.

2. Členské státy stanoví pro vysílací organizace výlučné právo udělit svolení nebo zakázat záznam jejich vysílání, bez ohledu na to, zda jde o bezdrátové vysílání nebo vysílání po drátě, pomocí kabelu či družice.

3. Právo uvedené v odstavci 2 nepřísluší organizaci pro kabelové šíření, pokud pouze přenáší pomocí kabelu vysílání vysílací organizace.

▼M2

([1]) Úř. věst. L 122, 17.5.1991, s. 42.

▼B

Článek 8

Vysílání a sdělování veřejnosti

1. Členské státy stanoví výlučné právo výkonných umělců udělovat svolení nebo zakázat bezdrátové vysílání a sdělování jejich výkonů veřejnosti, s výjimkou případů, kdy výkon sám je již výkonem vysílaným nebo kdy se tak děje ze záznamu.

2. Členské státy stanoví právo, kterým se zajistí, že uživatel zaplatí jedinou spravedlivou odměnu, pokud je užito zvukového záznamu vydaného k obchodním účelům nebo rozmnoženiny takového záznamu k bezdrátovému vysílání nebo jakémukoliv jinému sdělování veřejnosti, a že tato odměna bude rozdělena mezi dotčené výkonné umělce a výrobce zvukových záznamů. Pokud nedojde mezi výkonnými umělci a výrobci zvukových záznamů k dohodě, mohou členské státy stanovit podmínky pro rozdělování uvedené odměny mezi ně.

3. Pro vysílací organizace stanoví členské státy výlučné právo udělovat svolení nebo zakazovat bezdrátový přenos jejich vysílání, jakož i sdělování jejich vysílání veřejnosti, pokud se takové sdělování děje na veřejně přístupných místech a za vstupné.

Článek 9

Právo na rozšiřování

1. Členské státy stanoví:

— pro výkonné umělce, pokud jde o záznamy jejich výkonů,

— pro výrobce zvukových záznamů, pokud jde o jejich zvukové záznamy,

— pro výrobce prvotních filmových záznamů, pokud jde o původní dílo a jeho rozmnoženiny,

— pro vysílací organizace, pokud jde o záznamy jejich vysílání ve smyslu čl. 6 odst. 2,

výlučné právo na zpřístupňování těchto předmětů ochrany včetně jejich rozmnoženin veřejnosti prodejem nebo jiným způsobem (dále jen „právo na rozšiřování“).

2. Právo na rozšiřování se u předmětů ochrany uvedených v odstavci l ve Společenství vyčerpá pouze prvním prodejem uvedeného předmětu ve Společenství, který byl uskutečněn nositelem tohoto práva nebo s jeho souhlasem.

3. Zvláštní ustanovení kapitoly I, zejména čl. 1 odst. 4, nejsou právem na rozšiřování dotčena.

4. Právo na rozšiřování lze převést, postoupit nebo se může stát předmětem smluvních licencí.

Článek 10

Omezení práv

1. Členské státy mohou omezit práva uvedená v kapitole II, pokud jde o:

a) soukromé užití;

b) užití krátkých úryvků v souvislosti se zpravodajstvím o aktuálních událostech;

c) dočasný záznam pořízený vysílací organizací jejími vlastními prostředky a pro její vlastní vysílání;

d) užití výhradně pro vyučovací účely nebo pro vědecký výzkum.

2. Bez ohledu na ustanovení odstavce 1 může každý členský stát, pokud jde o ochranu výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů, vysílacích organizací a výrobců prvotních filmových záznamů, stanovit omezení stejného druhu, jaká stanovil u ochrany autorských práv k literárním a uměleckým dílům. Povinné licence lze však stanovit pouze v rozsahu slučitelném s Římskou úmluvou.

▼M2

3. Uvedená omezení se vztahují pouze na určité zvláštní případy, které nejsou v rozporu s běžným způsobem užití předmětu ochrany a nejsou nepřiměřeně na újmu oprávněným zájmům nositele práv.

▼B

KAPITOLA III

TRVÁNÍ

▼M1

▼B

KAPITOLA IV

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

Článek 13

Přechodná ustanovení

1. Tato směrnice se vztahuje na veškerá autorská díla, výkony výkonných umělců, zvukové záznamy a prvotní záznamy filmů, které jsou uvedeny v této směrnici a jejichž ochrana podle právních předpisů členských států pro oblast autorských práv nebo práv souvisejících k 1. červenci 1994 ještě trvá, anebo které k uvedenému dni splňují kritéria ochrany podle této směrnice.

2. Touto směrnicí není dotčeno využívání uskutečněné před 1. červencem 1994.

3. Členské státy mohou stanovit právní domněnku, že k pronájmu nebo půjčování předmětu ochrany uvedeného v čl. 2 odst. 1, o němž je prokázáno, že byl zpřístupněn třetím osobám za tímto účelem, anebo který byl jimi získán před 1. červencem 1994, došlo se svolením nositelů uvedených práv. Členské státy však mohou stanovit, zejména pokud je tímto předmětem ochrany digitální záznam, že nositelé práv mají právo na přiměřenou odměnu za pronájem nebo půjčování tohoto předmětu ochrany.

4. Členské státy nejsou povinny používat ustanovení čl. 2 odst. 2 na kinematografická nebo audiovizuální díla vytvořená před 1. červencem 1994.

5. Členské státy mohou stanovit den, od kterého se bude uplatňovat čl. 2 odst. 2 za předpokladu, že tento den nastane později než 1. července 1997.

6. Aniž je dotčen odstavec 3 a s výhradou odstavců 8 a 9, nevztahuje se tato směrnice na smlouvy uzavřené přede dnem přijetí této směrnice.

7. Členské státy mohou stanovit, s výhradou odstavců 8 a 9, že pokud nositelé práv, kteří nabývají nových práv podle vnitrostátních předpisů provádějících tuto směrnici, dali souhlas k využívání před 1. červencem 1994, má se za to, že došlo k převedení těchto nových výlučných práv.

8. Členské státy mohou stanovit den, od kterého existuje nezadatelné právo na spravedlivou odměnu podle článku 4 za podmínky, že tento den nenastane později než 1. července 1997.

9. Pokud jde o smlouvy uzavřené před 1. červencem 1994, lze nezadatelné právo na spravedlivou odměnu uvedené v článku 4 uplatnit pouze tehdy, pokud autoři nebo výkonní umělci nebo jejich zástupci předložili za tímto účelem žádost před 1. lednem 1997. Pokud mezi nositeli práv nedojde k dohodě týkající se výše odměny, mohou určit výši spravedlivé odměny členské státy.

▼B

Článek 14

Vztah mezi autorským právem a právy souvisejícími

Ochranou práv souvisejících s autorským právem podle této směrnice není dotčena ochrana autorských práv.

Článek 15

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 1. července 1994. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

Přijímají-li členské státy tato opatření, musí v nich být učiněn odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 16

Tato směrnice je určena členským státům.